



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.064/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Erdélyi György ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Erdélyi György Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I. rendű felperes neve I. rendű (cím) és II. rendű felperes neve II. rendű (cím) kérelmezőknek a Dr. ... bírósági titkár által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 17.Pk.21.612/2023/12. számú végzése ellen a kérelmezett által 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmet elutasítja.

Az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében részben megváltoztatja és a kérelmezett vagyoni elégtételben marasztalásának összegét az I. és a II. rendű kérelmező javára személyenként 813 600 (nyolcszáztizenháromezer-hatszáz) forintra leszállítja; az I. és a II. rendű kérelmező által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét személyenként 2401 (kétezernégyszázegy) forintra felemeli; míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 48 562 (negyvennyolcezer-ötszázhatvankét) forintban állapítja meg; egyebekben a végzést helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az I. és a II. rendű kérelmezőknek személyenként 4613 (négyezer-hatszázötvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és a II. rendű kérelmezőt, hogy fizessenek meg a Magyar Államnak személyenként 1002 (ezerkét) forint fellebbezési illetéket.

A kérelmező az elsőfokú és a fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára legkésőbb e végzés meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül köteles megfizetni. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy 22 140 (huszonkétezer-száznegyven) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] 'felperes neve' felperes és a kérelmezők mint alperesek között 2010. július 14. napján indult a Fővárosi Bíróság előtt P.24.958/2010. számon polgári peres eljárás vételár leszállítása és kártérítés megfizetése iránt. A később P.20.846/2020. ügyszámon folytatódó eljárásban a bíróság a feleknek a per megszüntetésére irányuló egyezségi megállapodására tekintettel 92. számú, 2022. június 22. napján kelt végzésével a pert megszüntette. A végzést a kérelmezők jogi képviselőjének 2022. június 28. napján kézbesítették, az fellebbezés hiányába 2022. július 13. napján emelkedett jogerőre. A jogerőről szóló értesítést a kérelmezettek jogi képviselője részére 2022. szeptember 7. napján kell kézbesítettnek tekinteni.

A kérelem és az ellenirat

[2] A kérelmezők az eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet 4447 nap figyelembevételével összesen 1 778 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérték kötelezni egymás között fele-fele arányban megosztva, továbbá kérték marasztalni jelen eljárással felmerült 200 000 forint költségükben is.

[3] A kérelmezett az elleniratában a kérelmet 228 000 forintot meghaladó vagyoni elégtétel és 30 000 forintot meghaladó perköltség részében kérte elutasítani. A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. § (2) bekezdésére hivatkozással akként érvelt, hogy vagyoni elégtétel csak az eljárás észszerű időn túli szakaszára illeti meg a kérelmezőt.

[4] Az eljárás számított időtartamából kérte levonni *a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartamként* a 2013. február 1. és 2013. február 13. nap közötti 12 napot, mivel a kérelmezettek ennyivel hátráltatták a szakértői vélemény elkészítését; a 2013. december 1. és 2014. január 3. közötti 32 napot a nyilatkozatuk késedelmes előterjesztése miatt; a 2014. december 20. és 2015. február 11. közötti 52 napot a szakértői díj előlegezésének késedelme miatt; a 2017. június 20. és 2017. július 11. közötti 21 napot az eljárás felperes mulasztására és a kérelmezettek ezzel összefüggő nyilatkozatára tekintettel megállapított szünetelés miatt; a 2018. december 14. és 2019. május 22. közötti 159 napot, a 2019. december 13. és 2020. február 7. napja közötti 56 napot, valamint a 2022. február 25. és 2022. április 29. közötti 63 napot a tárgyalások a felek közös kérelmére történt elhalasztása miatt; a 2021. május 5. és 2021. október 21. közötti 169 napot, mivel a bíróság a felek közös kérelmére mellőzte a részítélet meghozatalát, majd a felek közösen kérték a tárgyalások elhalasztását. Kérte továbbá az eljárás figyelembe vehető időtartamát csökkenteni *az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában a tárgyalás négy hónapon túli időpontra történt kitűzése miatt* a 2011. március 16. és 2011. június 21. közötti 97 nappal, a 2011. október 21. és 2011. december 6. közötti 46 nappal, a 2012. április 5. és 2012. május 3. közötti 28 nappal, *a szakértői vélemény késedelmes előterjesztésével kapcsolatos eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének hiányában* a 2012. szeptember 27. és 2013. szeptember 26. közötti 364 nappal, a 2015. július 26. és 2015. december 18. közötti 145 nappal, valamint a 2016. január 31. és 2016. július 4. közötti 155 nappal; *a szakértői díjmegállapító végzés késedelmes meghozatala okán az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének hiányában* a 2015. április 20. és 2015. október 8. közötti 171 nappal, valamint a 2016. augusztus 22. és 2016. november 10. közötti 80 nappal. A Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján kért még levonni összesen 365 napot az eljárás bonyolultságára és a felek, így a kérelmezők perelhúzó magatartására tekintettel.

Az elsőfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság kötelezte a kérelmezettet a kérelmezők javára személyenként 847 000 forint vagyoni elégtétel és 60 000 forint eljárási költség megfizetésére, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőket fejenként 1277 forint illeték megfizetésére és megállapította, hogy 50 820 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[6] A kérelmezett álláspontját elfogadva az eljárás időtartamát 4446 napban határozta meg. Kifejtette, hogy a Pevtv. 7. § (2) bekezdéséből következően a vagyoni elégtétel összegének meghatározása során az eljárás teljes időtartamát kell figyelembe venni.

[7] Az elsőfokú bíróság az eljárás teljes időtartamából levonta a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján a következő időszakokat:

- [8] A 2017. június 20. és 2017. július 11. közötti 21 napot, mivel a szünetelés megállapítását részben az indokolta, hogy a felperes távollétében a kérelmezők nem kérték a tárgyalás megtartását.
- [9] A 2021. június 9. és 2021. október 13. közötti 125 napot, valamint a 2022. február 25. és 2022. április 29. közötti 63 napot, mivel a tárgyalás közös kérelemre történt elhalasztása a kérelmezők érdekkörébe is esően szükségtelenül eltelt időszak.
- [10] Ugyanakkor nem találta indokoltnak levonni az eljárás teljes időtartamából a következő időszakokat:
- [11] A 2013. február 1. és 2013. február 13. közötti 12 napot, mivel nem találta megállapíthatónak, hogy a szakértő kifejezetten a kérelmezők szándékos magatartása miatt nem tudta őket a szakértői szemlére megidézni, illetve rosszhiszemű magatartásuk miatt szenvedett késedelmet a szakértői vélemény elkészítése.
- [12] A 2013. december 1. és 2014. január 3. közötti 32 napot, mivel a kérelmezők nyilatkozata a felperesi nyilatkozattól függött, ekként ezen időszak nem kizárólag a kérelmezők érdekkörében felmerült okból telt el szükségtelenül.
- [13] A 2014. december 20. és 2015. február 11. közötti 52 napot, mivel a szakértői díj előlegezésének hiányában is történtek eljárási cselekmények, a késedelem nem járt az eljárás elhúzódásával.
- [14] A 2015. április 20. és 2015. október 8. közötti 171 napot, valamint a 2016. augusztus 22. és 2016. november 10. közötti 80 napot, mivel a szakértői díj megállapításának hiánya nem eredményezte az eljárás elhúzódását.
- [15] A 2015. június 26. és 2016. július 4. közötti 364 napot, mivel az a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 185. § (1) bekezdésében írtak elmulasztása nem alapozza meg a Pevtv. 15. § (4) bekezdésének alkalmazását. Az ügyben társszakértőt kellett bevonni, melyet követően helyszíni vizsgálat volt indokolt, az ügy szakértői bonyolultságának ismeretében, a felek nyilatkozataira és a tanúvallomások beszerzésére is tekintettel a kérelmezőktől nem volt elvárható az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.
- [16] A 2018. december 14. és 2019. május 22. közötti 159 napot, mivel ezen időszakban a felperes több nyilatkozatot tett, melyre a kérelmezők reagáltak, ezek alapján a tárgyalás akár közös kérelemre történt elhalasztása az 1952. évi Pp. 151. §-ára is figyelemmel nem vonható le a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján.
- [17] A 2019. december 13. és 2020. február 7. közötti 56 napot, mert a tárgyalásütközés kellően indokolta a tárgyalás elhalasztására irányuló közös kérelmet, a tárgyalásütközés nem a kérelmezők érdekkörében merült fel.
- [18] A 2020. február 7. és 2020. március 15. közötti 36 napot, mivel a tárgyalás nem maradt el érdemben, hiszen a felperes kérte határidő engedélyezését nyilatkozata pontosítására, melyet a bíróság engedélyezett.
- [19] A 2021. május 5. és 2021. június 8. közötti időszakot, mert az 1952. évi Pp. 151. §-a alapján a felek közötti megegyezés reménye nem indokolta a tárgyalás elhalasztását, ekként ezen időszak a kérelmezett érdekkörében merült fel.
- [20] A 2011. március 16. és 2011. június 21. közötti 97 napot, a 2011. október 21. és 2011. december 6. közötti 46 napot, valamint a 2012. április 5. és 2012. május 3. közötti 28 napot, mivel a folytatólagos tárgyalás négy hónapon túli időpontra történt kitűzése az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem orvosolható.

[21] Nem találta teljesíthetőnek az eljárás figyelembe vehető időtartamának általánosságban megjelölt további 365 nappal történő csökkentését sem, hiszen a Pevtv. 15. § (5) bekezdése önmagában nem teremt önálló levonási okot.

[22] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kérelmezőknek 4235 nap figyelembevételével számított összesen 1 694 000 forint összegű vagyoni elégtétel iránti igényét megalapozottnak találta, és kérelmüknek megfelelően az I. és II. rendű kérelmezők részére ennek $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ -ed részét állapította meg, míg a kérelmet ezt meghaladóan elutasította.

[23] A kérelmezők által perköltségként felszámított ügyvédi munkadíj összegét az elvégzett tevékenységgel arányosan mérsékelte, figyelemmel arra is, hogy a kérelmezők elleniratra tett észrevétele hatálytalan, az után perköltség felszámításának nem volt helye. A le nem rótt eljárási illeték megfizetéséről a Pevtv. 9. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett, és a kérelmezőket a pervesztességükkel arányos összegű illeték megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy a fennmaradó illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam viseli.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[24] A kérelmezett fellebbezésében a végzés részbeni megváltoztatásával kérelmezőként 444 600 forint vagyoni elégtételt és 30 000 forint perköltséget meghaladóan a kérelem elutasítását kérte. Egyidejűleg kérte, hogy az ítéltábla kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását, valamint a Pp. 352. § (1) bekezdése alapján rendelkezzen az elsőfokú végzés [41] bekezdésének kijavításáról is.

[25] Kifejtette, hogy a Pevtv. 7. § (2) bekezdéséhez fűzött miniszteri indokolása szerint az eljárás észszerű időtartamának meghaladása alapozza meg a vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítését; a Pevtv. 7. § (2) bekezdésének megfogalmazásából az következik, hogy a vagyoni elégtétel iránti igény csak az eljárás észszerű időtartamot meghaladó részére ítéltető meg. Ezzel ellentétes rendelkezést tartalmaz a 372/2021. (VI.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdése, mely az eljárás Pevtv. szerinti figyelembe vehető időtartamára eső naptári napokra állapítja meg a vagyoni elégtétel összegét. A Rendelet 1. § (1) bekezdése ekként az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésébe ütközik, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla az eljárás Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontján alapuló felfüggesztése mellett kezdeményezze a Rendelet 1. § (1) bekezdésének vizsgálatát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § alapján.

[26] Kifejtette, hogy habár az elsőfokú bíróság az indokolás [25] bekezdése szerint osztotta az eljárás hossza tekintetében a kérelmezett álláspontját, mely szerint az eljárás hossza 4446 nap volt; az indokolás [41] bekezdésében mégis 4447 nappal számolt. Kérte ennek kijavítását. Hangsúlyozta, hogy az eljárás időtartamaként a 2010. július 6. és 2022. szeptember 7. közötti 4446 napot kell figyelembe venni.

[27] Álláspontja szerint a *2013. február 1. és 2013. február 13. közötti időtartam levonandó a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint*, hiszen csak az vizsgálható, hogy a kérelmező érdekkörében felmerült okból telt-e el szükségtelenül az adott időszak, és az elhárítható volt-e; a kérelmezők jó- vagy rosszhiszeműségének nincs jelentősége. Megjegyezte, hogy 1 napot ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezen időtartamból mégis levonni ítélt a [41] bekezdés szerint.

[28] Érvelése szerint szintén levonandó az eljárás számított időtartamából a *2013. december 1. és 2014. január 3. közötti 32 nap*, mivel a kérelmezők nyilatkozattételi kötelezettsége nem függött a felperes nyilatkozatától.

[29] Sérémezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét megsértve csak általános, konkrétumot nélkülöző megállapítást tett arra, hogy a *2014. december 20. és 2015. február 11. közötti időszak* nem levonható.

[30] Álláspontja szerint a tárgyalás elhalasztása iránti közös kérelemre tekintettel a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján le kell vonni a *2019. december 13. és 2020. február 7. közötti 56 napot*, függetlenül attól, hogy közös kérelmüket a felek tárgyalásütközéssel indokolták. A kérelmezők hozzájárulására tekintettel ezen időszak az ő érdekkörükben is felmerülő elhárítható ok, kérhették volna a tárgyalás megtartását.

[31] Érvelése szerint önmagában azért nem lehet eltekinteni a *2021. május 5. és 2021. október 21. közötti időtartam* levonásától, mert az 1952. évi Pp. 151. § a halasztás indokaként nem tartalmazza, ha a felek egyezség reményében kérik a tárgyalás elhalasztását. Ez esetben ugyanis nem életszerű, hogy a bíróság mégis tárgyalás tartson, az ellentétes az 1952. évi Pp. 148. §-ával is. Az elsőfokú bíróság nem az 1952. évi Pp. rendszerét tekintve vizsgálta a megjelölt halasztásokat.

[32] Állította, hogy a kizárólag ügyvédi munkadíjat tartalmazó perköltség a mérséklése ellenére is túlzott mértékű. Kérte értékelni a kérelem terjedelme, a megítélni kért összeg nagysága mellett, hogy ugyanezen jogi képviselő járt el a kérelmezettek képviselőjében az alapeljárásban is. A magasabb ügyvédi munkadíj a többszöri iratváltásra tekintettel sem indokolt, hiszen a kérelmezők elleniratra tett észrevétele annak elkészsége miatt nem vehető figyelembe.

[33] A kérelmezők a fellebbezésre nem tett észrevételükben az elsőfokú végzés helybenhagyását és a kérelmezett személyenként 30 000 forint másodfokú perköltségükben való marasztalását kérték.

[34] Kifejtették, hogy a szakértő nem megfelelően tájékoztatta a kérelmezőket a szemle időpontjáról, az ennek következtében felmerült időmúlás nem a kérelmezők érdekkörébe esik. A 2013. december 1. és 2014. január 3. közötti időszak szintén nem levonható, hiszen a kérelmezők nyilatkozata a felperes nyilatkozatától függött. Az elsőfokú bíróság kellően megindokolta, hogy a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján miért nem vonható le a 2014. december 20. és 2015. február 11. közötti 52 nap. A 2019. december 13. napjára kitűzött tárgyalást a bíróság nem a kérelmezők érdekkörében felmerült okból halasztotta el. Hivatkoztak arra is, hogy az 1952. évi Pp. 148. §-a sem indokolja a tárgyalás elhalasztását az esetleges megegyezésre tekintettel, hiszen a „felek tárgyalóasztalhoz ültetése” nem előfeltétele az egyezésnek. A BDT2023. 4644 szám alatt megjelent eseti döntés felhívásával kifejtették, hogy vagyoni elégtétel az eljárás teljes szakaszára megilleti a kérelmezőket, az egyedi normakontroll kezdeményezésének feltételei nem állnak fenn. A kérelmezett az elsőfokú ügyvédi munkadíjat az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban nem álló összegre kérte mérsékelni.

[35] Az elsőfokú bíróság a kérelmezett kijavítás iránti kérelmét végzéssel elutasította.

A másodfokú bíróság döntése

[36] Az ítéltábla nem találta indokoltnak az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, mivel nem észlelte a kérelmezett által hivatkozott Rendelet 1. § (1) bekezdésének Alaptörvénybe ütközését. A Pevtv. 7. § (2) bekezdése szerint, ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamához igazodó, kormányrendeletben meghatározott mértékű pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként. A figyelembe vehető időtartam pedig a Pevtv. 15. § (3)-(5) bekezdései szerint figyelembe vehető időszak. Az ítéltábla álláspontja szerint önmagában

a Pevtv. 7. § (2) bekezdésének nyelvtani értelmezéséből sem következik, hogy vagyoni elégtétel csak az észszerű időtartamot meghaladó részre illeti meg a felet. Erre tekintettel a Pp. 131. § (4) bekezdése alapján eljárva az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmet elutasította. Ennek részletesebb indokolását mellőzte, mivel a bírói gyakorlat szerint elégséges arra utalás, hogy a bíróság nem találta indokoltnak az indítvány benyújtását az Alkotmánybírósághoz (Kfv.III.37.192/2017/9., megjelent: BH2018. 210.).

[37] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmezettet a kérelmezők javára személyenként 444 600 forint vagyoni elégtételben és 15 000 forint perköltségben marasztaló, illetve a kérelmet részben elutasító rendelkezését, a kérelmezett fellebbezését pedig a következők szerint kisebb részben találta alaposnak.

[38] Mindenekelőtt rögzíti az ítéltábla, hogy a Pevtv. 9. § (4) bekezdése szerint irányadó Pp. 2. § (2) bekezdése szerint a bíróság ugyan kötött volt a kérelemhez és ellenkérelemhez; az azonban csak azt jelenti, hogy nem ítélt meg a kérelmezőknek a kért személyenként 889 400 forintnál magasabb összegű vagyoni elégtételt; nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 4447 napnál többen; nem vehetett figyelembe a vagyoni elégtétel alapjául olyan napokat, amelyeket a kérelmező nem jelölt meg. Nem állt fenn azonban kötöttség az eljárás teljes időtartamának vonatkozásában, mivel azt maga a törvény határozza meg a 2. § (2)-(5) bekezdéseiben (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.003/2023/2.).

[39] A vagyoni elégtétel alapja ahhoz kapcsolódik, hogy a törvény hogyan számítja a bírósági eljárás időtartamát, ezt rendezi a Pevtv. 2. § (1) bekezdése: a bírósági eljárás e törvény alkalmazásában az elsőfokú eljárás kezdő napjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tart. A keresetlevél kelte ugyan valóban a felek által megjelölt 2010. július 6. napja, azonban az az érkeztetőbélyegző tanúsága szerint az csak 2010. július 14. napján érkezett a Fővárosi Bírósághoz, ekként a Pevtv. 2. § (1) bekezdése alapján ez az eljárás kezdő napja, amely a 2. § (2) bekezdése szerint nem számít bele az eljárás időtartamába.

[40] A vagyoni elégtétel alapjának számítása során az eljárás teljes időtartamát az eljárást befejező jogerős határozat közléséig kell figyelembe venni azzal, hogy a 2. § (3) bekezdése értelmében, ha az igényérvényesítő fél az eljárást befejező jogerős határozat kihirdetésén jelen volt, az eljárást befejező jogerős határozat közlésének a napja a kihirdetés napja, ellenkező esetben a kézbesítés napja. A jogerős határozat közlésének a napja azonban nem azonos a határozat jogerőre emelkedése megállapításának közlésével.

[41] A jelen ügy előzménye volt a Pkf.II.20.452/2022/2. számú, az elsőfokú bíróság által az eljárás megszüntetésének mellőzéséről rendelkező jogerős végzés. Ebben a végzésben az ítéltábla azt az álláspontot foglalta el, hogy a Pevtv. fogalmi rendszerében a folyamatban lévő eljárás ellenpárja nem a befejezett, hanem a jogerősen befejezett eljárás. Az eljárás jogerős befejezésének az időpontja pedig az, amikor a polgári perrendtartás szabályai szerint az ügyet befejező határozat jogerőssé válik. A vagyoni elégtétel alapját képező perben hozott elsőfokú befejező határozattal szemben fellebbezést nem terjesztettek elő, ezért az a fellebbezési határidő leteltét követő napon, 2022. február 10. napján vált jogerőssé, így a Pevtv. 21. §-ának (1) bekezdése alapján a törvény hatálybalépésekor, azaz 2022. január 1-jén még folyamatban volt. (Ugyanezt az értelmezést tartotta fenn a Debreceni Ítéltábla a későbbiekben a Pkf.II.20.025/2023/2. számú végzésben is.)

[42] A per az utóbb jogerőssé vált permegszüntető végzés meghozatalától annak jogerőre emelkedéséig a Pevtv. fogalmi rendszere szerint folyamatban volt ugyan, azonban ez nem jelenti azt, hogy ezt az időszakot hozzá kell számítani az eljárás a Pevtv. szerinti számított időtartamához, mert az időtartam számítását a Pevtv. a per egyéb – így 11. §-a értelmében a kérelem előterjesztésének határideje és a 21. §-a értelmében a tárgyi hatály

tekintetében meghatározott – jogszabályi rendelkezései szerinti folyamatban lététől függetlenül határozza meg. A tárgyi hatály vagy az igényérvényesítési határidő tekintetében a Pevtv. nem tartalmaz speciális rendelkezést arra nézve, hogy melyik időpontban tekinthető az eljárás jogerősen befejezettnek, ezért a polgári perrendtartás általános rendelkezéseit kell alkalmazni. Arra nézve azonban, hogy a törvény melyik időszakot kívánja vagyoni elégtétellel kompenzálni, már vannak speciális szabályok – a Pevtv. 2. §-ának rendelkezései –, ezért ezeket kell alkalmazni akkor, amikor dönteni kell a vagyoni elégtételre jogosultság terjedelméről. Az a rendelkezés, amely szerint a bírósági eljárás e törvény alkalmazásában az elsőfokú eljárás kezdőnapjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tart, nem azonosítható azzal, hogy az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig van az eljárás folyamatban. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.085/2023/2.) A Pevtv. 2. § az eljárás a vagyoni elégtétel alapját képező időtartamát a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerős határozat közlésének napjáig számítja, az ezt követő időszak a vagyoni elégtételre már nem ad alapot. Ezért az eljárás számított időtartamába nem értendő az utóbb jogerőssé vált elsőfokú végzésnek a kérelmezőkkel történt közlését követő időtartam.

[43] Az eljárt bíróság 92. szám alatti, tárgyaláson kívül meghozott végzésével megszüntette a pert, ezen végzést elektronikus úton a kérelmezők jogi képviselője részére 2022. június 28. napján kézbesítették, a Pevtv. 2. § (2) bekezdése alapján a vagyoni elégtétel alapját képező időtartam a kérelmezők vonatkozásában ezen napig tartott.

[44] Az eljárás vagyoni elégtétel alapját képező időtartama ekként 2010. július 14. és 2022. június 28. között – az eljárás kezdő napját figyelembe nem véve – 4367 nap volt.

[45] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a törvényben meghatározott észszerű idő túllépése esetén a vagyoni elégtétel nem csupán az észszerű időt meghaladó, hanem az eljárás teljes tartamára megilleti a kérelmezőt. A Pevtv. 7. § (2) bekezdéséből (Ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot...) egyértelműen következik, hogy a figyelembe vehető időtartam szükségszerűen több, mint az észszerűnek minősülő időtartam. A Rendelet 1. § (1) bekezdése szerint a vagyoni elégtétel összegét a bírósági eljárás Pevtv. szerint figyelembe vehető időtartamára eső naptári napoknak és a (2) bekezdésben meghatározott napi összegnek a szorzataként, egy összegben kell megállapítani. Ezen két jogszabályi rendelkezés nyelvtani elemzése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vagyoni elégtétel nem csak az észszerű és a figyelembe vehető időtartam különbözetére, hanem az eljárás teljes figyelembe vehető idejére megilleti a sérelmet szenvedett felet.

[46] A kérelmezett fellebbezésében a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján kérte az eljárás figyelembe vehető időtartamából levonni a 2013. február 1. és 2013. február 13. közötti 12 napot arra tekintettel, hogy a kérelmezők a kitűzött szakértői helyszíni vizsgálaton nem jelentek meg, így azt el kellett halasztani, ezen időszak tehát a kérelmezők érdekkörében felmerült, elhárítható okból telt el szükségtelenül. A Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján a kérelmező érdekkörébe tartozó tétlenségi időszakot kell levonni a bírósági eljárás időtartamából; mindazon időszakokat tehát, amelyek a kérelmező érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül teltek el. E körben tehát nem a kérelmezők jó- vagy rosszhiszeműségének, csupán annak van jelentősége, hogy az inaktív időszak az ő érdekkörükben felmerült okból következett-e be, és az részükről elhárítható volt-e.

[47] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy ezen időszak levonása az eljárás számított időtartamából nem volt indokolt.

[48] Az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a vizsgálat helyéről és időpontjáról a kirendelő szerv vagy annak rendelkezése alapján a szakértő értesíti az eljárás azon résztvevőjét, akinek a vizsgálaton vagy

a mintavételen való jelenlétét az eljárási jogszabályok kötelezővé vagy lehetővé teszik. A felek jogosultak részt venni a helyszíni vizsgálaton, de arra általában nem kötelesek; szabályszerű értesítés esetén a szemle a peres felek távollétében is lefolytatható; ha azonban a szakértő a helyszíni szemléről szabályszerűen nem értesíti a feleket, azok kérhetik annak megismétlését (A Kúria bírósági eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás vizsgálata körében felállított joggyakorlat-elemző csoportjának 2014.El.II.JGY.1/1-65. véleménye).

[49] A perben kirendelt szakértő 23.P.27.300/2010/21. sorszám alatt akként nyilatkozott, hogy a kérelmezőket jogi képviselőjük útján e-mailben értesítette arról, hogy 2013. február 1. napján helyszíni szemlét kíván tartani, a kérelmezők ezen nem jelentek meg. Önmagában ezen nyilatkozat alapján ugyanakkor nem állapítható meg a kérelmezők értesítésének szabályszerűsége, nem ismert, hogy a szakértő az értesítést milyen címre küldte meg, az egyáltalán megérkezett-e, ha igen, mely időpontban a kérelmezők képviselőjéhez. A szakértői véleményben a szakértő (12. oldal) maga is azt rögzítette, hogy az alperes és jogi képviselője a szakértő rendelkezésére álló téves értesítési cím miatt nem kapták meg a „meghívást”. Ebből következően nem állapítható meg, hogy a szakértő helyszíni eljárásának elhalasztása a kérelmezettek érdekkörében felmerült okból volt indokolt.

[50] Emellett önmagában a kérelmezők távolmaradása a szakértő helyszíni eljárásának elhalasztását nem indokolta, hiszen a helyszíni eljárás az ellenérdekű fél ingatlanában volt foganatosítandó. Megjegyzi továbbá az ítéltábla, hogy habár a szakértő 2012. február 13. napján tartott helyszíni szemlét, azonban ezt követően annak megfelelő időjárási körülmények közötti megismétlését tartotta indokoltnak (23. sorszám alatti beadvány). A kérelmezett által megjelölt időszak tehát nem volt a kérelmezők érdekkörében, elhárítható okból felmerült szükségtelenül eltelt időszak.

[51] Az ítéltábla ugyanakkor nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a 2013. december 1. és 2014. január 3. közötti 32 nap vonatkozásában.

[52] Az eljáró bíróság a 2013. szeptember 26. napján megtartott tárgyaláson hozott végzésben egyrészt arra hívta fel a kérelmezőket, hogy az előzőleg beérkezett szakvéleményre vonatkozó észrevételeiket, valamint a felperes azon tárgyaláson előterjesztett keresetpontosítással szembeni védekezésüket 30 napon belül terjesszék elő. Emellett, további kötelezettségként írta elő, hogy amennyiben a felperes a tárgyaláson elhangzottak szerint keresetét pontosítva kártérítési igényt is előterjeszt, abban az esetben annak kézhezvételétől számított 30 napon belül arra is nyilatkozzanak. A végzés tehát két, különböző határidejű felhívást tartalmazott, amelyből csak a második volt a felperes nyilatkozatától függő hatályú; a szakértői véleményre vonatkozó észrevételeket és a már kézbesített keresetpontosításra adott nyilatkozatot a kérelmezők az ellenérdekű fél nyilatkozatától függetlenül voltak kötelesek megtenni. A kérelmezők ezt maguk is ekként értelmezték, és 2013. október 24. napján kelt beadványukban a 30 napos határidő meghosszabbítását kérték magánszakértő igénybevétele miatt, kiemelve, hogy ez esetben a 2014. január 7. napjára kitűzött tárgyalás is érdemben megtartható. Az eljáró bíróság ugyan a határidő meghosszabbításáról alakszerű végzést nem hozott, azonban a mulasztás következményeit sem alkalmazta (arra előzetesen a feleket nem is figyelmeztette), mely akként tekintendő, hogy a kérelemnek hallgatólagosan helyt adott. A kérelmezők azonban az általuk vállalt határidőben nyilatkozatot nem tettek a szakértői véleményre és a 2013. szeptember 26. napján kézbesített keresetpontosításra sem, az eljáró bíróság erre is figyelemmel rendelkezett 2013. december 20. napján a már kitűzött tárgyalás elhalasztásáról 2014. február 7. napjára. A kérelmezők beadványukat csak 2014. január 3. napján terjesztették elő (habár annak keltezése 2013. december 19-i), ennek indokát sem adták. Az ítéltábla egyetértett a fellebbezéssel abban, hogy a határidő hosszabbítási kérelemben megjelölt benyújtás időpontjára tekintettel a 2013. december 1. és 2014. január 3.

közötti időszak a kérelmezők érdekkörében, elhárítható okból telt el szükségtelenül, így az a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás időtartamába nem számítható be.

[53] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor jogszabálysértés nélkül mellőzte a 2014. december 20. és 2015. február 11. napja közötti 52 nap levonását. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben kellő indokát adta annak, hogy ezen időszak levonására mely okból nem látott lehetőséget, rögzítve, hogy a kérelmezők késedelme ellenére ezen időszak a perben nem volt inaktív; végzésének tényállási részében ([5] bekezdés) rögzítette az ezen időszakban általa figyelembe vett eljárási cselekményeket is. Ekként a végzés nem sérti a Pp. 346. § (5) bekezdését.

[54] Az alapperben 2014. december 4. napján megtartott tárgyaláson a jogi képviselők nyilatkozatai alapján felmerült a szakértői vélemény kiegészítésének indokoltsága, mindkét fél további kérdések feltételét tartotta indokoltnak; valamint tanúbizonyítás iránti indítványt is előterjesztettek. Az eljárt bíróság ezért a tárgyalást elhalasztotta és új tárgyalásra tűzött határnapot, melyre a tanút megidézte; egyidejűleg a felperest és a kérelmezőket is felhívta a szakértői vélemény kiegészítésével összefüggő költségek előlegezésére. A felperes a költségeket előlegezte és a kérdéseket is benyújtotta, ezzel összefüggésben a bíróság a szakértőt felhívta a szakvélemény kiegészítésére. A kitűzött időpontban a tárgyalást a bíróság megtartotta, a tanút meghallgatta. A kérelmezők ugyan a felhívásban foglalt kötelezettségüknek csak késedelmesen tettek eleget, azonban – ahogyan az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette – ez az időszak a perben nem volt inaktív, azaz nem szükségtelenül telt el. A Pevtv. célja a fél eljárás elhúzódásával elszenvedett jogsérelmének kompenzálása, a törvény a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló, azaz az inaktív időtartamok levonását teszi lehetővé. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a szakértői költségek előlegezésének elmulasztása esetén a kérelmező által indítványozott körben – megfelelő figyelmeztetést követően – a ki-egészítés mellőzése lett volna szükséges, a pervezetés hibája a kérelmezett érdekkörébe esik.

[55] Az ítéltábla ugyanakkor a 2019. december 13. és 2020. február 7. közötti 56 nap vonatkozásában osztotta a kérelmező által előadottakat.

[56] A felek a tárgyalás elhalasztása iránti közös kérelmüket 2019. november 26. napján terjesztették elő, az 1952. évi Pp. 151. § (1) bekezdés első fordulata szerint a bíróságnak ez esetben mérlegelési lehetősége nem volt, a tárgyalás elhalasztásáról kellett intézkednie, ekként az eljárás kizárólag a felek akaratából nem haladt előre. Ezen eset a bírói gyakorlat szerint általában az eljárás közös kérelemre történő szünetelésével azonos elbírálás alá esik (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.), a Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján nem mellőzhető ugyanakkor annak mérlegelése, hogy a kérelmező, valamint a pert lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához. Jelen esetben a tárgyalás elhalasztására irányuló közös kérelem indoka az ellenérdekű fél jogi képviselőjénél, tehát nem a kérelmezők érdekkörében felmerült tárgyalásütközés volt. Az 1952. évi Pp. lehetővé tette, hogy a bíróság a tárgyalást a felperes kérelmére a távollétében tartsa meg, a 201. § (3) bekezdése szerint a bizonyítást is lefolytathatta a szabályszerűen megidézett felek távollétében is azzal, hogy indokolt esetben a bizonyítás megismétlésének volt helye. A tárgyaláson ugyanakkor bizonyítást nem vettek fel, elsősorban az eljárt bíróság adott tájékoztatást, amelyet a jogi képviselő távolmaradása nem akadályozott volna. A kérelmezők döntése volt tehát, hogy az ellenérdekű fél által előadott indokok miatt a tárgyalás elhalasztásához hozzájárulnak, melynek során mérlegelték azt az érdeksérelmet is, hogy ez az eljárás további elhúzódását és az eljárás észszerű időn belül történő befejeződéséhez fűződő érdekük sérelmét is okozza. Ebből következően ezen időtartamot a kérelmezők érdekkörében, szükségtelenül felmerült időtartamként a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint le kellett vonni az eljárás számított időtartamából.

[57] A kérelmezett fellebbezésében kérte levonni az eljárás időtartamából a 2021. május 5. és 2021. október 21. közötti időtartamnak az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett részét is.

[58] A 2021. május 5. és 2021. június 9. közötti 34 nap vonatkozásában rögzíti az ítéltábla, hogy az 1952. évi Pp. 151. § (1) bekezdése rendelkezik a tárgyalás közös kérelemre történő elhalasztásáról, melyre a tárgyalást megelőző 8 napon belül előterjesztett kérelem esetén csak kivételesen fontos okból kerülhet sor. A 151. § (1) bekezdése rögzíti azon eseteket is, amikor a tárgyaláson előterjesztett kérelemre van lehetőség a tárgyalás elhalasztására; azonban a felek egyeztetésének biztosítása érdekében a törvény nem teszi lehetővé a tárgyalás elhalasztását. A tárgyalás ezen okból történt elhalasztása ezért olyan, a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el (Debreceni ítéltábla Pkf.II.20.143/2023/2.). A kérelmezett megalapozatlanul hivatkozott e körben az 1952. évi Pp. 148. § (1) bekezdésére is. Tény, hogy ezen rendelkezés az egyezség megkötésének előmozdítására ösztönözte a bíróságokat, ugyanakkor ennek érdekében sem tette lehetővé az egyéb eljárási szabályok, ekként az 1952. évi Pp. 151. § rendelkezéseinek mellőzését. Az egyezség megkötésére irányuló egyeztetésekhez szükséges idő az eljárási szabályok betartása mellett, a tárgyalás az 1952. évi Pp. 151. §-ába ütköző elhalasztása nélkül is biztosítható volt: nem volt szükségszerű a perben részítélettel dönteni, a bíróság az eljárást részítélet meghozatala nélkül érdemben folytathatta egy következő tárgyalási napon, illetőleg tájékoztathatta a feleket a közvetítői eljárás igénybevételének és ehhez kapcsolódóan az eljárás szünetelésének vagy csupán a felek közös kérelmére történő szünetelésének lehetőségéről is. Egyetértett az ítéltábla azzal, hogy erre tekintettel a 2021. május 5. és 2021. június 9. közötti 36 nap levonására nem volt mód, mivel ezen időszak nem a kérelmezők, hanem a kérelmezett érdekkörében felmerült okból telt el szükségtelenül.

[59] Az elsőfokú bíróság a kérelmezett kijavítás iránti kérelmét elutasította, Figyelemmel arra, hogy az ítéltábla a Pevtv. 2. § (1)-(3) bekezdései alapján az eljárás időtartamát eltérően állapította meg, a Pp. 352. §-ára alapított kérelem nem volt értelmezhető.

[60] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által figyelembe vett napok mellett a 2013. december 1. és 2014. január 3. közötti 32 nap, valamint a 2019. december 13. és 2020. február 7. közötti 56 nap levonását találta indokoltnak. Az eljárás 4367 napos tartama ennek megfelelően az elsőfokú bíróság által is alappal figyelembe vett 211 (elsőfokú végzés [30], [35] és [36] bekezdései) nappal, továbbá az ítéltábla által megállapítottak szerint további 88 nappal volt csökkenthető, összesen tehát 299 napot kell figyelmen kívül hagyni. A kérelem ekként 4068 nap tekintetében alapos, a vagyoni elégtétel összege ennek figyelembevételével 1 627 200 forint, amelyből kérelmük szerint az I. és II. rendű kérelmezőt fejenként 813 600 forint illeti meg.

[61] A kérelmezők pernyertességének aránya az ítéltábla döntése szerint 95%-ról 91%-ra módosult. Az ítéltábla ugyanakkor figyelemmel volt arra, hogy az elsőfokú bíróság a kérelmezők által a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint felszámított ügyvédi munkadíjat már jelentősen mérsékelte; a pernyertesség arányának ilyen elenyésző mértékű módosulására tekintettel nem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség módosítását.

[62] Az ítéltábla továbbá a megállapított ügyvédi munkadíj mérséklését a kérelmezett fellebbezésben foglaltak alapján sem találta indokoltnak. A mérlegelés során figyelembe vette, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint az ügyvédi munkadíj megállapítása során nem hagyható figyelmen kívül a per tárgyának értéke sem, mivel a magasabb pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel is jár (BDT2019. 3965, BDT2005. 1132).

Értékelte továbbá, hogy a jogi képviselő két kérelmező képviselét is ellátta; a kérelmező által meghatározott ügyvédi munkadíj irreálisan alacsony.

[63] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és a kérelmezett marasztalását az I.-II. rendű kérelmezők javára személyenként 813 600 forintra leszállította, egyebekben helybenhagyta.

[64] A pernyertesség arányának változására tekintettel a kérelmezők a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján fejenként 2401 forint feljegyzett elsőfokú illeték megtérítésére kötelesek, míg a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam terhén maradó elsőfokú illeték összege 48 562 forint.

[65] A kérelmezett fellebbezése 804 800 forintot érintett, és az 66 800 forintban vezetett eredményre, így a pernyertessége 8,3%-os mértékű. A másodfokú eljárásban a kérelmezett perköltséget nem számított fel.

[66] A kérelmezők a fellebbezésre tett észrevételükben kérték a kérelmezett kötelezését a másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költségeinek megtérítésre, az ügyvédi munkadíjat az ítéltábla mérlegelése alapján személyenként 30 000 forintban kérték megállapítani. A kérelmezettek ugyanakkor nem nyilatkoztak arról, hogy ezen összegű ügyvédi munkadíjat a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése vagy 3. §-a alapján számították fel. Az elsőfokú eljárásban csatolt megbízási szerződés azt tartalmazza, hogy a jogi képviselő teljes körűen vállalta a kérelmezők képviselét jelen nemperes eljárásban, a megbízási díj a kérelem benyújtását követően esedékes 200 000 forint. A másodfokú eljárásra a megbízási szerződés rendelkezést nem tartalmaz; a kérelmezők a Pp. 81. § (2) bekezdése ellenére nem csatoltak a másodfokú eljárásban felszámított perköltséget alátámasztó okiratot. Az ítéltábla ezért a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (4) és (5) bekezdése alapján állapította meg (BDT2020. 4234).

[67] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 47. § (1) bekezdése szerint meghatározott 24 144 forint fellebbezési illetékből a kérelmezők a Pp. 83. § (1) bekezdésére és 102. § (1) bekezdésére figyelemmel fejenként 1002 forintot kötelesek megfizetni, a fennmaradó 22 140 forint a Pp. 102. § (6) bekezdés értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. április 11.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró